

фахових навичок. Зазвичай сценічні читання займають від 1 до 5 репетицій, в залежності від типу читання: простого *міз ан лектю* чи *перформативного* дійства. Але і у першому випадку актор має орієнтуватися в тексті, розуміти характер і розвиток персонажа, створити його образ мінімальними засобами. Це стосується й інших виражальних засобів. У другому випадку необхідно працювати у прискореному темпі, ніж у звичайному репетиційному процесі, вміти імпровізувати і чітко виконувати завдання, фіксувати мізансцени з 1-2 репетицій. Важливою складовою стали також дискусії з аудиторією про проблематику п'єс, їхні художні якості та втілення, які тренують аналітичні здібності здобувачів освіти, розширюють їхній світогляд та фахові компетентності.

Список використаних джерел

1. Близнюк А. Драма для читання.
URL: <https://litmisto.org.ua/?p=16623>
2. Неназвана війна. Антологія актуальної української драми. НЦТМ імені Леся Курбаса. К.: «Світ знань». 2023. 512 с.
3. Чирва О. Театр Сенеки.
URL: <https://md-eksperiment.org/ru/post/20190613-teatr-seneki-predstavlenyj-vnov>

Кочержук Д.В. – заступник завідувача кафедри
музичного мистецтва
ПЗВО «Київський міжнародний університет»,
здобувач третього рівня вищої освіти
Інституту мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М.Т. Рильського НАН України

Вплив цифрових технологій на формування ідентичності та збереження культурної пам'яті

Українська музична культура багатовекторна і багатогранна, яка має свою глибинну історію та славиться

ексклюзивними звуковими зворотами, які неперевершено поєднанні у фольклорі, академічній музиці та поп-композиції. Аналізуючи можливості та виклики, пов'язані з використанням цифрових інструментів у культурній сфері України, зокрема в умовах війни, варто наголосити на тому, що нині вплив будь-яких інформаційних і мультимедійних технологій є вагомою формулою у відбудові, реставрації та збереженні культурного фонду післявоєнного періоду.

Актуальність теми сфокусована до зростаючої ролі цифрових технологій у всіх сферах буття українського суспільства, особливо в умовах російської агресії, та їх вплив на культуру та ідентичність вітчизняного мистецтва.

Мета дослідження полягає у виявленні та аналізуванні ключових аспектів впливу науково-технічної революції згідно формування ідентичності та збереження культурної пам'яті України.

Основні *завдання* до дослідницької теми полягають у особливостях імплементації української ідентичності з-поміж цифрового простору XXI ст.; трактування віртуальних технологій, які б зберегли культурні цінності; виклики та ризики щодо трансформації мистецтва у цифровому інтегральному просторі; наявність апробаційного матеріалу, які би засвідчив наявні описи НТР [1].

Формування української ідентичності в цифровому просторі XXI ст. постає з особливостей розвитку та репрезентації мистецтва в умовах війни. Цифрова самоідентифікація українців набуває особливого значення, стаючи інструментом самовираження та всезагальної консолідації, через активне використання соціальних мереж, де народ демонструє свою патріотичну позицію та висвітлює правду про агресію з 2014 по теперішній час. Репрезентація цифрової ідентичності включає використання національної символіки, поширення патріотичного контенту та активну участь у візуальних акціях щодо підтримки України.

Соціальні мережі стали ключовим майданчиком для об'єднання українців у боротьбі проти російської агресії.

Віртуальні спільноти, такі як волонтерські групи, інформаційні канали та товариство колективної допомоги, відіграють важливу роль у координації дій та наданні порятунку постраждалим від війни. Це сприяє поширенню інформації про збройний конфлікт, мобілізацію громадян та формуванням почуття єдності. Однак, російська дезінформація та пропаганда активно використовуються для розколу українського суспільства та підризу національної ідентичності [2]. Українці натрапляють на фейкові новини, маніпуляції та кібератаки, спрямовані на поширення паніки та дезорієнтирів. Протидія російським інформаційним угрупованням стає важливим елементом формування цифрової ідентичності народу, що включає перевірку даних, поширення достовірних джерел та активну участь у боротьбі за право на існування. В умовах воєнного стану питання автентичності, достовірності та безпеки цифрової ідентичності набувають особливого значення. Українці зіштовхуються з ризиками крадіжки особистих даних, кібершахрайства та поширення фейкових акаунтів. Забезпечення безпекової цифровізації включає використання надійних паролів, захист персональних даних та перевірку наявних джерел [3].

Цифровий слід війни, що фіксується фотографіями, відеозаписами, аудіозаписами, повідомленнями та свідченнями, стає важливим елементом формування особистої та колективної пам'яті українців. Мультимедійні архіви та бази даних воєнних злочинів відіграють важливу роль у документуванні подій та збереженні історичної правди. Інформаційний слід війни сприяє формуванню почуття національної травми та консолідації українського суспільства. «Цифровий спротив» - гасло XXI століття, що є важливим елементом боротьби українців проти агресії з боку РФ, адже формує почуття національної гордості та самоідентифікації населення як нації, що бореться за свою Незалежність.

До культурологічної спадщини XXI ст. варто віднести новостворені віртуальні музеї та 3D-реконструкції зруйнованих пам'яток як інструменти збереження історіографії України, з

наявними візуальними компонентами. Наявні технології дозволять документувати та відтворювати втрачені або пошкоджені об'єкти державного значення, що і сприятиме популяризації української культури у світі та збереженню історичної пам'яті [5]. Крім цього, цифрові архіви та бази даних воєнних злочинів відіграють важливу роль у реєстрації злочинів проти мирного населення, адже забезпечують збирання, зберігання та аналіз великого обсягу інформації про воєнну криміналістику і притягненню до відповідальності винних у скоєнні позаконституційних та світово-правних кримінальних справ, окремо – збереженню історичної правди. Цифрова культура воєнного часу відіграє важливу роль у формуванні українських державних цінностей, а населення використовуватиме цифрові технології для створення та поширення патріотичного контенту, музики, фільмів і літератури, що і посприятиме формуванню почуття національної єдності, патріотизму та гордості за власну Незалежність.

Становлення української ідентичності в цифровому просторі проявилось як конструктивізм в основні виникнення та репрезентації всіх протиправних дій до мирного населення. Такі турбулентні чинники були виявлені з-поміж соціальних мереж та віртуальної спільноти, що скомпонували фактори консолідації української нації, зокрема під впливами російської дезінформації та пропаганди на цифрову ідентичність жителів країни [4]. Проте, пріоритетним звеном нинішніх умов існування державності залежатиме від автентичності, достовірності та безпековості наявних публікацій, які й повинні контролюватися органами виконавчої влади [6]. Це створить феномен «цифрового супротиву» російських наративів, які й впливають на медійну індустрію.

Збереження культурних пам'яток України завдяки мережевим цифровим системам, додаткам і програмам дозволить оцифрувати весь наявний історіографічний макет будівель, творів мистецтва, картин та ін., що перебувають під загрозою знищення. Віртуальні музеї, а також 3D-реконструкції зафіксують зруйновані історичні проекти,

поширюватимуть інформацію про культурні втрати, інтерпретують культурологічні данні, що були пов'язані з війною. Цифрові технології постануть як інструмент протидії російській культурній амнезії, зокрема у створенні інтерактивних цифрових експозицій для залучення міжнародної спільноти щодо підтримки батьківщини.

У контексті російських імперативів ХХІ століття та її агресії в сторону України, цифрова мережа стикається з низкою викликів. Насамперед, йдеться про кібернетичну безпеку та захист культурної спадщини від ворожих атак, що вимагає посилення відповідного контролю. Крім того, медіаграфічна нерівність, загострена війною, обмежує доступ до технологій для значної частини населення. Важливо протидіяти поширенню дезінформації та фейкових новин, що спотворюють українську культуру. Загострюється проблема комерціалізації культурної спадщини, що може призвести до втрати її автентичності. Виникають етичні дилеми щодо використання штучного інтелекту аналізу даних про воєнні злочини. Залежність від цифрових технологій, посилена умовами війни, впливає на соціальні зв'язки. Існує ризик втрати цифрової культурної спадщини через руйнування інфраструктури. Нагальними є питання авторського права та інтелектуальної власності на цифрові твори воєнного часу. Нарешті, алгоритми та фільтри формують інформаційний простір про війну, що потребує критичного осмислення [7].

Перспективність напрямку дослідження зосереджуються на розбудові національної цифрової інфраструктури для збереження культурної спадщини, створенні міжнародних платформ для документування та поширення інформації про культурні втрати України, використанні штучного інтелекту для аналізу та документування російських воєнних злочинів проти культурної спадщини, розробці інноваційних цифрових інструментів для збереження та популяризації українського мистецтва у світі, активізації міжнародної співпраці у сфері захисту історичних звичаїв України в умовах війни, вивченні впливу віртуальної та

доповненої реальності на культурний досвід українців у воєнний та післявоєнний час, дослідженні впливу цифрових технологій на розвиток українських креативних індустрій в умовах війни, розробці стратегій для збереження цифрової культурної спадщини України для майбутніх поколінь та вивченні впливу цифрових технологій на формування національної ідентичності українців в умовах російської агресії.

У контексті російської агресії цифрові технології виступають ключовим інструментом у формуванні національної ідентичності та збереженні культурної пам'яті України, забезпечуючи консолідацію суспільства через веб-майданчики, документування воєнних злочинів за допомогою онлайн архівів та поширення української культури у світовому інформаційному просторі. Їх використання дозволяє не лише фіксувати акти вандалізму проти культурної спадщини, але й створювати віртуальні музеї та 3D-реконструкції зруйнованих пам'яток, що сприяє збереженню колективної пам'яті та протидії російській дезінформації. Водночас інтернет інструменти слугують платформою для розвитку українських креативних студій, даючи можливість митцям виражати національну ідентичність через мультимедійні твори, які стають доступними для глобальної аудиторії.

Список використаних джерел

1. Кастельс М. Інформаційна епоха: економіка, суспільство і культура. Київ: Основи, 2000.
2. Віртуалізація культури: збірка наукових праць. Київ: Інститут культури, 2010.
3. Жижек С. Кіберпростір, або Як осмислити віртуальність. Харків: Фабула, 2004.
4. Маніфест кіберкультури. Київ: МедіаКритика, 2002.
5. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р.

6. Культурна спадщина в цифрову епоху. Стратегія ЮНЕСКО. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000378031> (дата звернення 02.03.2025).
7. Цифрова культура: збірка наукових статей. Київ: Art and Science Innovations Institute, 2023.

Бабенко О.С. – к.мистец., доцент
кафедри сценічного мистецтва
ПЗВО «Київський міжнародний університет»

Роль сучасних технологій презентації вистав у міжнародному культурному просторі

З початком повномасштабного вторгнення росії на територію України почався масштабний виїзд українського населення на територію Європейського Союзу та Америки. На даний момент ми маємо численну кількість україномовного глядача у Франції, Німеччині, Польщі, Канаді тощо. Це явище значно розширює поле дії українського театру, адже зріс попит закордоном на україномовний контент.

У свою чергу сучасний український театр переживає період яскравого якісного піднесення. Він відзначається своєю різноманітністю та новаторським підходом до висвітлення тем, від соціально-побутових, до політичних проблем та проблем національної ідентичності. Наразі він переживає своє відродження, зберігаючи традиції і водночас інтегруючи європейські театральні практики та сучасні технології [1].

Поряд із тим, що показ вистав за кордоном орієнтується на українського глядача, все ж на даному етапі соціокультурного обміну, зумовленого зацікавленістю європейців Україною в цілому та, зокрема, українською культурою, ми маємо не лише залучати до діалогу і європейського глядача, який в своїй більшості не володіє ні українською мовою, ні знаннями про український культурний та соціальний аспект, а й закохати його в Україну.